

Список посилань

1. Проект закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо створення передумов для модернізації мережі закладів вищої освіти)». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-zakonu-ukrayini-pro-vnesennya-zmin-do-deyakih-zakoniv-ukrayini-shodo-stvorennya-peredumov-dlya-modernizaciyi-merezhi-zakladiv-vishoyi-osviti>. (дата звернення 17.10.2023).

2. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 17.10.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-209>

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОБРОЧЕСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Шанигін А. В.

*старший викладач кафедри гігієни та медичної екології
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

За останні роки поняття доброчесності освітнього процесу почало ставати звичним явищем для вітчизняних науковців, адже дотримання цього критерію сприяє створенню індивідуальності науковця [1]. Створення та дотримання Закону України «Про освіту» дало можливість визначитись з складниками доброчесності освітнього процесу та правилами поведінки в освітньому середовищі для уникнення плагіату. Формування та підтримання іміджу сучасного науковця є запорукою розвитку наукового та освітнього процесу. Проте досі існує таке поняття, як порушення авторських прав, наявність видавництва із сумнівною репутацією та прогалини в нормативно-правовій базі дотримання норм окремих видів академічної доброчесності. Порушення академічної доброчесності може проявлятися у різних формах і походити від всіх учасників наукового середовища.

Аналізуючи проблему академічної доброчесності, можна визначити наступні види плагіату: копіювання, парафраза, рерайт, републікація, реплікація, дослівний плагіат, фальсифікація, мозаїчний плагіат,

відсутність посилань в тексті на запозичення [2]. Окремої дискусії заслуговує таке поняття, як «самоплагіат». Суперечливість поглядів на проблему самоплагіату, маємо через те що більшість дисертаційних робіт у своєму наповненні вміщують фрагменти статей та тез опублікованих автором в процесі виконання дослідження. З юридичної точки зору порушення правил самоцитування вважається дослівне використання тексту статті, хоча в той самий час це є порушенням авторських тлумачень ключових понять дослідження.

За результатами дослідження Зубченко Н.І. (2019 р.) найбільш поширеними недоліками матеріалів опублікованих у наукових виданнях є: не точне формування мети, завдань дослідження та невідповідність їх обраний темі; відсутність висновків та узагальнень виконаної роботи; використання застарілих та неактуальних джерел літератури; наявність граматичних та стилістичних неточностей [3].

Окремої уваги заслуговує наявність онлайн-видань. Розвиток цифрових технологій та наявність нормативно-правової бази дозволили створити майданчики для науковців з загальним доступом зменшивши витрати на видавничу діяльність. Проте і в цьому просторі почали з'являтися видання які позиціонують себе в якості наукового інтернет журналу, по факту не маючи на це підстав. Зазвичай публікації в таких журналах не проходять процедуру рецензування, або вона відбувається формально.

Глобальне вивчення проблеми академічної доброчесності дозволяє зробити висновок, що дане поняття є багатоаспектним та певною мірою відрізняється в залежності від наукової сфери. Дискусійним залишається питання самоцитування (самоплагіату), через відсутність нормативного врегулювання щодо тексту дисертаційної роботи та супровідних публікацій автора за темою дисертаційного дослідження. Наявність видавців, які сприяють порушенню академічної доброчесності значно знижує рівень вітчизняної науки та освіти і потребує впровадження заходів контролю із запровадженням дієвих механізмів покарання за порушення академічної доброчесності.

Список посилань

1. Lancaster T. Artificial intelligence, text generation tools and ChatGPT – does digital watermarking offer a solution? *International Journal for Educational Integrity*. 2023. № 19 (10). DOI: 10.1007/s40979-023-00131-6.

2. Бруй О. Передмова. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець; Українська бібліотечна асоціація. Київ 2016: УБА, с. 4–8.

3. Зубченко Н. І. Добročесність видавця – складова академічної доброчесності? / Н. І. Зубченко // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. редкол.), Л. І. Кормич (голов. ред.), І. М. Милосердна (відп. ред.) [та ін.] ; НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. Одеса : Фенікс, 2019. Вип. 63. С. 262–270.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-210>

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УЧНЯ

Шевченко І. А.

*викладач інформатики та методики, магістр,
спеціаліст першої кваліфікаційної категорії
Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж»
м. Балта, Одеська область, Україна*

Як слушно було сказано доктором філософії, проректором Коледжу при Університеті Меріленду (США) Мері А. Сіні: «Ознакою освіченої особистості є вміння навчатись від інших та використовувати ці знання при створенні власних ідей і підходів, завжди віддаючи належну шану тим, хто торував їй цей інтелектуальний шлях. У цьому суть того, що називають академічною доброчесністю» [1].

Сучасний світ невід’ємно пов’язаний з інформаційними технологіями. Інформація стала валотою, яка формує наше суспільство, економіку та культуру. У такому контексті інформаційна грамотність і академічна доброчесність стають важливими аспектами освіти та навчання. Тому хоча звернути увагу, що інформаційна грамотність передбачає розуміння та вміння працювати з інформацією в різних формах. Це охоплює навички пошуку, оцінки, аналізу та використання інформації. Інформаційно грамотна особа здатна ефективно користуватися різними джерелами інформації та відділяти достовірну інформацію від недостовірної. Інформаційна грамотність важлива в різних аспектах життя, включаючи роботу, громадянську участь і освіту.

Академічна доброчесність, з іншого боку, передбачає чесне та етичне ставлення до навчання та дотримання правил, що регулюють академічну діяльність. Це включає в себе чесне виконання завдань та повагу до авторських прав. Академічна доброчесність – це більше, ніж просто набір